

мість, що українське аорганізоване життя стало об'єктом комуністичної підпольної розкладової роботи, мусить викликати навіть підсвідомо деяку підзорливість, якої жертвою можуть інколи впасти й найневинніші одиниці. Але саме тому треба бути обережним на дві сторони: і супроти справжньої комуністичної небезпеки і супроти небезпеки, що її тягне за собою надто велика, надто покvapна підзорливість.

Ця надто покvapна підзорливість мала вже свої трагічні наслідки літом мин. року, коли юрба допускала самосудів над Богу духа винними людьми (Маківка, Біла Гора): очевидно, що нема приємнішого подарунку і більшій прислуги комуністам, як побити за комунізм некоммуніста чи причлїпяти фірму комуніста людині, яка з комуністичною не має нічого спільного, або й підносити аларм, що комунізмом заражена чи бодай загрожена стійка, куди акуратно комуністи не пхалися.

Тимчасом зауважуємо дуже прикре явище: дехто починає використовувати аргумент комуністичної небезпеки у такій боротьбі чи то на терені одної організації чи між спорідненими організаціями, яка з комуністичним тлом нічого спільного не має. Знаємо конкретні випадки доцїплювання до деяких конфліктів „пост фестум“ теорії про комуністичну небезпеку та про закидання тихцем (а то й на сходах) комуністичних симпатій громадянам, найбільш ворожо настроєним супроти комунізму й усіх комуністичних затій. Боїмося, щоб такі, покищо відірвані випадки не перейшли в систему. Воно грозить про-

сто анархізацією українського організованого громадянського життя. Брак поміркованості, нетерпимість і нетолеранція, загонистість у взаємних докорах та обвинуваченнях — це старе українське „специфікум“. Коли до цих „прикмет“ додали ми ще сьогодні звичку прозивати більшевиком кожного, хто нам не в смак, та кричати про большевицьку провокацію там, де треба спокійно й розважно санувати відносини, перевівши об'єктивну аналізу річевих закидів, — тоді ми захворілиб на ще одну дуже небезпечну недугу, в якій манія комуністичного переслідування лучилась би з манією генералізації епітету комуніста.

Проти таких методів треба дуже рішуче застерігтися. Не можна з дійсної небезпеки, що грозить національному організмові, робити демагогічних тріків, що самі собою мусять ставати джерелом чергових образ, слідств, судів і самосудів (недавно всю українську пресу обігла вістка про чинну зневагу, яку один повітовий діяч наніс другому за те, що той прозвав його прилюдно большевиком). Навіщо це кому потрібне? Хочемо вірити, що покищо подібні закиди виринули з доброї віри тих, що такі закиди висували. Булоб жалюгідним явищем, колиб хтось закидав другому комуністичні переконання та розкладову комуністичну роботу — сам у це не вірючи. Такі методи довелиб швидко до того, що навіть діїсна комуністична інтрига не стрічалаб відпору: люди просто збайдужілиб на закид, що хтось є комуністом, або що десь діє комуністична робота.

Тому кличемо: будьмо обережні з закидами комунізму!

Всечесних Отців Духовних і Церковні Комітети

остерігаємо

перед купном дзвонів у жиївській ліярні Макса БЕРГЕРА у СТАНИСЛАВОВІ, що донедавна він її під фірмою Магас і Ска, а тепер робить це саме під імям Вільчинський і Фельчинський. Крім подібності назвища з тим останнім, як і його шефом Бергером ми ніколи не мали і не маємо нічого спільного.

БРАТИ ФЕЛЬЧИНСЬКІ
ліярня дзвонів
НАЛУШ — ПЕРЕМИШЛЬ

160 3-5

Торговельні проблеми середущої Європи.

Прага, січень 1937.

Статтю на таку тему приніс недавно віденський часопис „Вінер Віртшафтсвохе“. Автором статті є югославський міністр закордонних справ д-р Корошец.

Стаття д-ра Корошеца дуже завітна як цілава оцінка т. зв. Господарської Малої Антанти і господарських впливів та значіння Німеччини в Придунайщині і далі на Балкані взагалі та в Югославії зокрема.

Проаналізувавши докладно статистичні дані закордонної торгівлі держав Середущої Європи, д-р Корошец висказує думку, що не можна виробити собі конкретного і точного погляду на закордонну торгівлю держав дунайського басейну, якщо не взяти під увагу Німеччини й Італії, себто тих двох держав, які у своїй закордонній торгівлі тісно зв'язані з цим басейном. Вслід за такою думкою д-р Корошец приходить теж і до цікавого висновку. Він такий: „Числові дані про закордонну торгівлю держав дунайського басейну вказують виразно на те, що і промислові і хліборобські держави цього зеленого простору мусять для надбутків своєї продукції

шукати ринків збуту поза дунайським басейном. Між придунайськими країнами нема такого господарського зв'язку, який оправдував би якінебудь надії навіть тоді, колиб між цими країнами прийшло дійсно до тіснішої господарської та політичної співпраці, чи навіть до тісного господарського і політичного об'єднання“. А цифрові дані з господарських зв'язків між державами Малої Антанти і держав т. зв. римського протоколу приводять д-ра Корошеца знову до такого висновку: „Ми не бачимо досі між державами Малої Антанти якихось дійсно тісних, глибших господарських зв'язків. Куди більшу роллю, ніж господарські інтереси, грають інтереси політичні. Політика відсуває господарство на другий план.“

Така, в скороченні, суть статті визначеного югославського політика. Як бачимо, д-р Корошец своєю статтею дає не дуже те прихильну оцінку т. зв. Господарської Малої Антанти, тому й не диво, що оцінка найшла свій відгомін у чехословацькій пресі. І так прасяць „Народні Листи“, підкреслюючи той факт, що це вдруге д-р Корошец так оцінює Господарську Малу Ан-

тату, закидають йому, що він дивиться на проблему однобоко, не беручи під увагу ні статистику закордонної торгівлі Югославії і Чехословаччини, ні Югославії і Німеччини. Цим питанням у такій саме площині займається дуже основно в „Заграничній Політиці“ д-р інж. В. Клімецький і там він приходить до того, що в останньому часі ролля Німеччини в закордонній торгівлі головних держав Середущої і південно-східної Європи зростає та що Німеччина належить нині до найбільших доставців до цих земель (нпр. до Болгарії та Греції), але разом з цим він звертає увагу на те, що Німеччина є чейже кілька разів більша від Чехословаччини та що вона ні під оглядом хліборобської продукції, ні теж щодо кількості промислових сировини не є самовистарчална. Шов торгівлі — помиляється. Д-р інж. Корошец — мусить на статистичних даних показати, що Югославія у своїй закордонній торгівлі протегує Німеччину перед Чехословаччиною і тому те всі замирення д-ра Корошеца малиб бути адресовані першу чергу самому таки Більгородові.

Далі д-р Клімецький старається уявити дійсні причини господарського проникання Німеччини на Балкан. На його думку, Німеччина має куди більший інтерес у закордонній торгівлі з іншими європейськими і заморськими державами, ніж з державами Середущої Європи. Якщо тепер Німеччина звертає більшу увагу на середущу і південно-східну Європу, то робить це із зовсім інших причин. Для Німеччини частини Європи — це простір її експансії, і те в першу чергу експансії політичної. Господарське проникання — це лише засіб для її досягнень політичних плянів. Колиж іде про такі живі торговельні взаємини між Німеччиною та Югославією як такі, з яких д-р Корошец

СТ. СІРОПОЛКО.

ВОЛОДИМИР ЛЕСЕВИЧ.

(З нагоди 100-ліття з дня народження).

Вся ця історія з денісівською школою але відбилася на нервах Лесевича. В статті „Печальна історія одної сільської школи и ея учредителей“ („С.-Петербуржскія Вѣдомости“, 1867. ч. 815) Лесевич в розпущі писав: „Чи дивуватися після цього слабості нашої громадської ініціативи на провінції? Кажуть, — провінція спить. Але скажіть по широті, чи у багатьох вистачить бажання працювати при таких умовах?“

Для відпочинку Лесевич з дружиною вперше виїхав за кордон, але з кінцем 60-их років знов оселився у Петербурзі, де займався науково-літературною діяльністю.

Хоч Лесевич і не брав активної участі в революційних партіях, але з багатьма народолюбцями був у близьких зносинах, за що й поплатився засланням на Сибір — без суду та слідства — на вісім років; в дійсності пробув він на засланні в Сибірі лише три роки, а п'ять років перебув на висланні під явним доглядом поліції в Казані, Полтаві та Твері.

Живучи в Полтаві, Лесевич умисно найняв помешкання в тому дворі, де містився жандармське управління. Жандармський полковник Банін був певен, що знає все, що роблять у хаті Лесевича, а тому не призначав спеціальних агентів стежити за Лесевичем. Завдяки цьому Лесевич міг приймати у себе людей, за якими пильно стежили жандарми (нпр. російський революціонер Герман Лопатін). Між іншими, до Лесевича приїздили тоді і Євген Чкаленко, що мав доручення

від Володимира Мальованого, який незадовго перед тим втік з Сибіру.

Від 1888. р. Лесевич знов оселився в Петербурзі, віддаючи час науково-літературній та громадській діяльності. Живучи кожне літо у себе на селі, Лесевич майже цілий день уділяв своїй літературній праці, а вечорами та у свята радо розмовляв з селянами, що приходили послухати ученого чоловіка. Підчас своїх приїздів на село Лесевич записав велику збірку приказів, легенд і анекдотів зі слів старого денісівського козака Родіона Чмихала. Згодом ту збірку видало Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, а Р. Чмихалові надіслало гонорар сто карб. Як свідчить В. Леонтович, дід Чмихало почував себе тим фактом дуже вшанованим, опрацював збірку (т. XIV. Етнографічного Збірника НТШ) та приладив для нього щось подібне до аналог.

В роках 1897—1899. Лесевич обїхав значну частину царської Росії, виступаючи в багатьох містах з публічними лекціями. Так, на Україні виступав з лекціями Лесевич — у Харкові, Чернігові, Полтаві, Катеринославі, Одесі, Кременчузі, Лубнях та ін. містах. Публічні лекції Лесевич завжди читав з добродійною метою — половину збірки призначав для Літературного Фонду, а половину на будяку місцеву установу. Про успіх лекцій свідчать тогочасні газетні звітлення. Так, нпр. в часописі „Одескій Листок“, 1899. ч. 28., знаходимо таку оцінку: „Своїми лекціями п. Лесевич вносить в публіку надхнене знання, яке через те має особливу цінність, — власне цінність живого єднання“. Зрозуміла річ, що царська поліція кривим оком дивилася на це єднання політично-неблагонадійного філософа з молодію та рішила покласти край виступам Лесевича на провінції.

1901. р. Лесевич підписав протест з'їзду „Союзу Писателів“ з приводу побицтя поліцією студентської молоді підчас демонстрації у Визанському соборі в Петербурзі. За цей протест Лесевич поплатився висланням з Петербургу. Лесевич оселився в маєтку свого зятя — українського письменника Володимира Леонтовича, де аграрні розрухи, що саме тоді повстали на Полтавщині, дуже пригнітили Лесевича, і він виїхав за кордон. Перебуваючи у Франції, Лесевич виступав з лекціями у Вільній Російській Школі. Останні два роки свого життя Лесевич провів в Україні то в маєтку свого зятя, то в домі свого зятя в Києві (з осені 1905. р.).

Хоч в повітрі й відчувалася скоро зміна політичного режиму, але Лесевич проникливо передбачав, що темні сили будуть завзято боротися за своє панування. Так, ще в серпні 1905. р. в листі до відомого російського історика Миколи Кареева він писав: „Для мене ясно, що халас мерзавія та ідіотія візьмуть знов гору, але тоді буде, що тоді буде?“ Маніфест 17. жовтня 1905. р. не викликав у нього великого захоплення. Коли Лесевич дізнався про цей маніфест, він висловив з тяжким сумом пророчі слова: „А проти різками всеж не перестануть!“ Два дні пізніше в Києві трапився жиївський погром, скаргою якого був Лесевич. Огірчений виконанням дикого погрому, Лесевич тоді відідав київському рабину Луріє, щоб висловити співчуття жидів, що потерпіли від погрому, передав на його користь 25 карб. пожертви та статтю „Олівія Шрайбер — провісниця миру поміж людьми різних рас і різних національностей“ з правом надати її окремою брошурою на користь пошкодованих жидів.

(Далі буде)

биль свої висновки, то не треба забувати, що вони зумовлені специфічними причинами. Збільшеним довозом з Німеччини Югославія старалася компенсувати чи там зліквідувати ті сто-мільйонні суми, які їй винні з титулу обопільної торгівлі Німеччина.

Якби воно на ділі не було, ми можемо ствердити лиш одне: Песимістичні думки д-ра Корошча стоять у різкому контрасті до оптимістичних політично-господарських планів у Середній Європі чехословацького прем'єра д-ра М. Годжі.

Новий літературний конкурс „Діла“.

Редакція „Діла“ розписала новий конкурс на оповідання або новелу з нашого життя, у довільній формі, розміру не більше як три фейлетони (30 сторінок рукопису шкільного зшитка).

Рукописи можна посилати під власним прізвищем або псевдонімом; в останньому випадку треба означити оповідання псевдонімом і одночасно покласти псевдонім теж на зачиненій конверті, в якій треба помістити власне прізвище з адресою.

Тема оповідання — довільна, але дія, особи або тло повинні бути з українського життя. Головна прикмета: оповідання мусить бути живе і цікаве. Авторам залишаємо повну свободу у виборі теми та форми твору, починаючи від історичного оповідання аж до гуморески.

Рукописи присилати тільки на одній сторін-

ці, по змозі на машині, або дуже виразним письмом.

Речинень присилати рукописів: до 1-го лютого 1937.

Найкращі з присланих оповідань видрукуємо у фейлетонах „Діла“ і коли закінчимо їх друку, читачі самі голосуватимуть, які з них і в якій черзі нагосполити.

За прислані на конкурс оповідання Редакція „Діла“ позначила 7 нагород:

I. нагорода	50 зол.
II. нагорода	30 зол.
III. нагорода піврічна передплата „Діла“.	
IV. і V. нагорода: всі видання „Діла“ крім бібліотеки „Діла“.	
VI. і VII. нагорода: перших 12 томів бібліотеки „Діла“.	

Великий
Театр

в п'ятницю 29. січня ц. р.

КОНЦЕРТ І. ШТРАВСА

Коротка від-
повідь
на запит

Чи ми самі поборили сокальський кордон?

(Стаття дискусійна).

Недавно, при кінці минулого року, українське громадянство Галичини зі здивуванням прочитало в часописах вістку про те, що на Волині адміністраційна влада заборонила продажу українських галицьких календарів на 1937 рік та що суд у Рівному затвердив цю заборону. Пізніше надійшла вістка, що на Поліссі заборонили продавати і календар, що вийшов друком уже за сокальським кордоном у самому Луцьку, календар, який складається з цілком аполітичних статей, переважно на теми сільськогосподарства.

Ці вістки для українського громадянства Галичини мали характер депо сенсаційної несподіванки, бо кожний галичанин інтелігент все ще не позбувся свого легітимізму, все ще вірив у силу права. І саме цей правний бік справи найбільше привував до себе увагу галицької інтелігенції. Зате факт надзвичайного поглиблення польської регіональної політики начеб лишився поза сферою зацікавлення українського громадянства Галичини. Воно в найкращому разі тільки зареєструвало собі цей новий акт польської політики супроти українського народу та... на цьому, здається, і заспокоїлось. Аж нечогось чути про якусь контракцію українського громадянства.

Чи не може тому, що сам факт заборони української галицької книжки на українських землях за сокальським кордоном, ще завадато свідчить? Добре булоб, якби це в дійсності було так. Але, здається, ближче правди інше пояснення, хоч воно прикрі для галицьких інтелігентів та не всі собі його усвідомили.

Волинська інтелігенція не один раз стверджувала, що галицька інтелігенція думає та відчуває завадато своїми локально-галицькими категоріями, що завжди має на увазі головну оборону національних інтересів своєї вузької батьківщини — себто одної Галичини. Якщо і згадує іноді галицький інтелігент про Волинь, Холмщину або Полісся, то це не йде далі савих слів та не зворушує глибини його душі, не абсорбує цікавоти його думки, ось так, як Галичина або навіть Лемківщина. Порівняйте хоч би те, що робиться і робилось у справі Лемківщини з тим, що робиться для північно-західних земель. А вже нічого порівнювати національну працю у самій Галичині.

Тільки одна галицька українська установа дійсно поважно пробувала поширити свою діяльність на терен головно Волині та менше вже на Холмщину і Полісся. Це — українська кооперація. Інші установи скаменувались тоді, коли вже було за пізно, коли на північно-західних землях запанував дух „Полісся“ політики супроти українців. Як це не дивно, але навіть галицькі політичні партії довго зовсім не пробували вийти за сокальський кордон, а як пізніше тощо їм робили, то це були радше споріднені проби, несміливі та без всякого запалу й зацікавлення.

Характеристичне, що чим далі йшов час, тим більше рвався зв'язок між Галичиною та північно-західними землями. Треба собі правду сказати, що цей зв'язок рвався не тільки завдяки заходам адміністраційної влади. Рвався ще й тому, що ніколи не був глибокий, ніколи не впливав із самих глибин душі та національного відчуження. Мабуть різке та протіверне буде твердження, що галицька інтелігенція підсвідомо може, але дуже легко погодилася з польською регіональною політикою та по суті навіть не пробувала в якийсь активний спосіб з нею боротись. А це тому, що — гордібіле дітку — сокальський кордон ще існує в наших душах, в її підсвідомих глибинах.

Ще один доказ цієї жакливої тези. Спитаєте, чи багато українців інтелігентів, не маючи тут у Галичині праці, переселились на північно-західні землі, та ще таких фактів, що вони могли би там зоробити маєток? Чи багато на Волині українських лікарів з Галичини або адвокатів, інженерів, промисловців, торговців? Про Холмщину й Полісся навіть нема що згадувати, бо там нідекого галичанина нема і мабуть не було. Але й на Волині чи можна порівнювати число українських інтелігентів, що приїхали там шукати праці, з таким самим числом польської інтелігенції, зайнятої поза урлязовими посадами? Чим це явище пояснити, як не тим, що тут виявляється різниця психіки внаслідок відмінних історичних умовин життя!

Ще явище це стане, коли прийняти під увагу факт, що ніхто з галичан не відідує на Волині, ані тим більше Холмщину чи Полісся. Чи багато було прогненьок на ті землі, zorganizованих самими українцями? Що більше! Чи хтонебудь з українців галичан скористав з тих поліжок, що їх утаджує на ті землі щороку „Орбіс“ або різкі польські товариства? А вже взагалі нічого не чути, щоб хто поїхав на літній відпочинок на Волинь, Полісся чи Холмщину. Все до себе, на терен Галичини, у найкращому разі на Лемківщину. Навіть рідше над польське море бережежа, ніж над ріки та озера Полісся.

Що претягу треба було собі сказати саме тепер, коли надзвичайно ясно аийшли наверх тіли польської політики щодо українських північно-західних земель. Аж не польська поеса принесла була нам надзвичайну заваду, не когось, а міністра віськових справ, що на Поліссі не може бути місця для ніякої національно-української праці. Не Холмщину вже віддана так е. Але тепер, як бачимо, і Волинь стомиленними кроками зловляє Холмщину і Полісся.

Щож на це відповість українська Галичина, що так часто та задовби величче себе українським Півмонтом? Чи непересті розвалити та злищити у собі, в глибинах своєї душі, той сокальський кордон, що віками був авторитетом та досі ще такий дієвий та живий? Бо тодіно при тій передумовині можна думати про дієсну контрарію української сторони.

Роковини 22. січня.

22. СІЧНЯ У ЛЬВІВСЬКІМ „ЛУГІ“.

В навечеря 22. січня стануло до звіту півтора сотні луговиків і луговичок у доміні львівського „Лугу“ при вул. Коперника ч. 3. Звіт відібрав голова д-р Дашкевич від заст. голови Юрка Мамчака і пояснив зібраним значіння свята та коротко розповів свої особисті переживання в Києві 22. січня 1918 р. і 22. січня 1919 р. Заразом вказав на кертичну роботу комуністів. Як тоді своєю кертичною роботою розкладали вони українську армію, так тепер розкладають українське життя. Після того прийнято 4 нових членів до львівського „Лугу“ та підвищено двадцятькілких луговиків і луговичок у лугових ступнях. З черги луговики Дзвіль Василь відспівав солю „Гетьмани, гетьмани“, Л. Вишневська відіграла скрипкове солю в супроводі фортепіану, ред. З. Пеленський виголосив реферат про значіння 22. січня в нашій історії. Поему Матієва-Мельника „Троянда“ зворушливо віддеклямувала М. Дідурівна. На закінчення була інсценізація Матієва-Мельника „Ворони“. По відспіванні наш. гимну лугове братство розійшлося домі.

СВЯТО СОБОРНОСТИ У СТАНИСЛАВОВІ.

В п'ятницю 22. січня святкувало станиціа-вісьме громадянство історичний день з наших визвольних змагань. Того дня заходом драм. гуртка „Сфінкс“ і муж. хору „Думка“ відбулася в саві „Нар. Торговлі“ в год. 7.15 вечером святочна академія, на програму якої аложались такі точки: 1) Відчитання а) IV. Універсалу, б) Акту злуки. Відчитання аистукала публіка століч: 2) Кувчинський-Гайворонський: „За рідний край“ — муж. хор „Думка“; 3) Промова — виголосив м-р М. Кушнір; 4) Ліда Каратницька віддеклямувала низку віршів О. Олеса. Деклямація була виголошена з таким відчуттям, що в неодиного блищали сльози в очах; 5) Пачозський-Січинський: „Над гори до хмар“ — муж. хор „Думка“. Закінчилося свято національним гимном. Академія була надзвичайно явна й лишила по собі сильне вражіння. Школа лише, що станиціа-вісьме старше громадянство не явилось так чисельно, як являлись повинно було. Чи 22. січня — це для станиціа-вісьме громадянства дата малозажна? Передміста святкували той день відповідними рефератами, які аистукало чисельно зібране громадянство. Б. Л.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — не наш шит.
В Рідній Школі — мій герой,
Що немолю повалять.

ПО ПІПРОКОМУ СВІТІ.

В італійській пресі прийде небавом на провідних становищах до поважних пересунень.

Англійські королівські здається відідають свого брата Едварда в Австрію, щоби підкреслити, що вони не піврали з ним родинних зв'язків.

Американський парламент ухвалив нові великі кредити для безробітних і жертв повені. У швайцарському місті Шо де Фон комуністи вбили провідника організації національної молоді Буркена. Цікаве, що на його тілі на було ран.

У бельгійській пристані застрайкували робітники, домагаючися підвищити платень. Увесь рух у пристані завмер.

Туреччина замовила для своєї воєнної флотії 16 кораблів: 2 кружляки, 4 контрторпедоці, 6 підводних човнів та 2 міноловні.

Рада Ліги Націй рішила скликати президію розабройної конференції на 6. травня ц. р. Крім того вона займалася справою свіація і Данія.

Перший Український
ПРОМИСЛОВИЙ БАНК

М. П.
Кооперативний

Торговельно-Промисловий Банк
Львів, вул. Гродзких ч. 1. І. п.
П.К.О. 596-778. Тел. 292-15

З українського життя в Румунії.

ЗА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У РУМУНІЇ.

Голова Української Національної Партії в Румунії д-р Володимир Залозецький в інтерв'ю з редактором чернорезького „Часу“ обговорив справу політичної консолідації українців у Румунії, що її поставила собі за мету УНП. Д-р Залозецький згадав, що не спростовував дотепер поголосок про своє відступлення від політичного життя, бо дійсно мав такий намір, знеохочений клопотами при веденні політики в нинішніх умовах, коли широкий загал не бере взагалі ніякої участі в політичному житті та є поза всякою організацією. Д-ра В. Залозецького знеохотили теж напади молоді, яка називає його угодою, забуваючи про те, що він сидів у в'язниці в найкритичніших хвиликах українського народу на Буковині за висунення застережень правно-державного характеру. Однак тому, що замість об'єднання українських національних сил на Буковині йде злочинна акція за розломом, д-р Залозецький почувався до обов'язку залишитися на своєму становищі і довести, якщо не до консолідації, то бодай до координації українських національних сил, щоб створити спільний фронт і підготуватися до вибуху війни, на яку заноситься на Сході Європи. Тому голова УНП задумує створити українську національну організацію в Румунії, якої найвищим органом буде Українська Національна Рада, вибрана на основі спеціального виборчого регуляміну. Української національної організації не слід утотожнювати з Українською Національною Партією, яка буде далі існувати як партія, з тим, що кожний її член буде одночасно членом організації. До часу переведення виборів до Української Національної Ради її функції будуть сповняти виконний комітет Української Національної Партії.

З польської преси.

„Нічого про українців без українців“.

В „Бунті Молодих“ з 25. січня ц. р. в останньому вже мабуть числі (бо Редакція цього органу заповідає зміну назви „Бунт Молодих“ на: „Політика“) знаходимо велику, на дві сторінки статтю пера А. Бохенського п. н. „Актуальність ягайлонської ідеї“, з головними думками якої варто позначити теж наших читачів. На вступі автор стверджує, що між поляками війшло тепер у моду пошукування всяких ідей для закордонної політики. Тимчасом ці „ідеологі“ забувають, що „нові ідеї“ не завжди приносять користь для держав, які їх поширюють. І так погано на цьому виїшла Франція Наполеона III., теж СССР багато більше тратить ніж користується з поширення комунізму. Якщо становище Німеччини в Європі нині сильне, то діється це не з завдяки „расизмові“, а в першу чергу з огляду на нехті до комуністичної ідеї. Тому автор радить не впрягати польської державної рації на послуги універсальних ідей. Заявляється теж проти поширення „ягайлонської ідеї“, до якої вороже ставляться чолові українські публіцисти і взагалі українці та литовці. Діється це тому, що польська політика доби Ягайлонів вела до національної асиміляції литовців і українців. Але хоч литовці асимілювалися, всеж таки не втратили бодай державної традиції.

Зате „Руси ягайлонська ідея не залишила ні трішки державної окремішності. На практиці довела до ліквідації „старини“ на Русі, себто автономії. Польська експансія

ДАЛЬША ЧИСТКА УКРАЇНСЬКИХ УРЯДОВЦІВ ТА УЧИТЕЛІВ.

На відкриті в Чернівцях про ролі державного апарату в національно-культурній пропаганді референт Винту м. ін. згадав, що в чернорезькому повіті ще в 1933. р. було 370 українських учителів на всіх 620 учителів; нині залишилося їх вже лише 50. Тепер румунська влада переводить основну чистку в адміністративному апараті, звідкіля усуває постійно українських урядовців. Про православну церкву на Буковині навіть нема що говорити, бо вона вже зовсім зрумунізована.

ОСНУВАННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА“ В АКЕРМАНІ.

З кінцем 1936. р. основано за дозволом влади Т-во „Просвіта“ в Акермані, при якій відкрито читальню і бібліотеку. Це перша „Просвіта“ в Басарабії, яка дотого поставила собі за мету згуртувати всіх буджацьких українців.

АРЕШТУВАЛИ 4-ОХ УКРАЇНЦІВ НА БУКОВИНІ.

У Станіславці на Буковині арештували 4-ох українців за те, що під час співання державного гімну не зняли шапок. Арештовані стануть перед військовим судом за протидержавну діяльність.

ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ Т-ВА „БУКОВИНА“

Українське Т-во „Буковина“ в Букарешті поширило свою діяльність. Раніше членами цього т-ва могли бути лише українці з високою освітою. Тепер перемилилося воно в загально-українське т-во з окремою секцією для студентів і з цією метою змінило свій статут. Головою Т-ва „Буковина“ є п. Андрій Бойко-Петрушак, головою студентської секції студ. М. Харобюк.

ли будьто агенти ГПУ як приятеля обвинувачених, будьто троцькісти, підозріваючи, що він видав совітам обтяжуючі матеріяли. Комуністична „Юманіте“ кидає неповажне підозріння, що Навашін є жертвою німецької дефензиви. Убитий був визначним масонським діячем.

В обороні відної землі.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Віче в Лісковатім.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Лісковате. Головою вибрано о. Федоряка, секретарем п. Миколу Бандрівського. Реферат виголосив п. Микола Гец. Учасників к. 200.

Віче в Передільнічій.

Дня 22. м. м. відбулося віче в селі Передільнічій. Головою вибрано п. Олексу Кріля, секретарем п. Дмитра Борка, господарів з Передільнічій. Реферат виголосив о. Бронислав Гоцький. Учасників к. 100.

Віче в Городовичах.

Дня 20. м. м. відбулося в селі Городовичі віче, якому проводив п. Микола Білий, секретарював п. Антін Ширба, громадянин з Городович. Реферат виголосив інж. Галевич. Учасників к. 180.

Віче в селі Терло.

Дня 20. м. м. відбулося в селі Терло віче, якому проводив о. Й. Бачинський, секретарював п. Горак Степан. Реферат виголосив студ. Мит. Гец. Учасників 70.

Віче в Смеречній.

Дня 22. м. м. відбулося в селі Смеречній віче, якому проводив п. Степан Пукач, секретарював п. Михайло Мандзяк. Реферат виголосив п. Мит. Гец. Учасників 80.

Віче в Старавій.

Дня 23. грудня м. р. відбулося віче в селі Стараві. Проводив п. Микола Катинський, секретарював Іван Левицький, господар зі Стараві. Реферат виголосив д-р Антоневич Стефан. Учасників понад 200.

Віче в Сушиці Великій.

Дня 27. м. м. відбулося віче в Сушиці Великій. Головою вибрано п. В. Кравця, секретарем п. Степана Савчака. Реферат виголосив д-р Роман Кушнір. Учасників к. 100.

Віче в Грабівнічій.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Грабівнічій. Головою вибрано Петра Антоника, секретарем Олексу Боднара. Реферат виголосив о. Шестюк. Учасників понад 50.

Віче в Трушевичах.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Трушевичі. Головою вибрано Петра Дзюбінського, секретарем п. Турчина. Реферат виголосив д-р Іван Діцко з Гійська. Учасників к. 100.

Віче в Катині.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Катині. Головою вибрано п. Гербадіна Григорія, секретарем п. Льва Райнеровича. Реферувал студ Володимир Вітик. Учасників к. 50.

Віче в Лопушнічій.

Дня 27. м. м. відбулося в селі Лопушнічій віче, якому проводив о. Йосиф Райнерович, секретарював п. Андрій Горбадіна з Лопушнічій. Реферувал студ. Володимир Вітик. Учасників к. 70.

Віче в Комаровичах.

Дня 29. м. м. відбулося в селі Комаровичі віче, яке вибрало головою п. Іллю Кінаша, секретарем п. Кріля Михайла. Реферувал о. Олександр Шестюк, парох з Нового Міста. Учасників к. 150.

Віче в Посаді Новоміській.

Дня 31. м. м. відбулося в селі Посада Новоміська віче, яке вибрало головою п. Івана Королька, секретарем п. Михайла Стебельського. Реферувал о. Олександр Шестюк. Учасників понад 80.

Віче в Росохах.

Дня 3. січня ц. р. відбулося в селі Росохи віче, на якому вибрано головою п. Кріля, секретарем п. Терлецького Івана. Реферувал студ. М. Гец. Учасників к. 120.

Віче в Коростні.

Дня 26. м. м. відбулося віче в Коростні, на якому реферувал пос. Гринь Тершаковець. На всіх вічах Добромильщини ухвалено протиколонізаційні резолюції, котрі відіслані до Воведського Уряду у Львові і до Президії Рад Міністрів у Варшаві.

ПІСЛЯ УБИВСТВА НАВАШІНА.

Поліція перевела ревізію в мешканні убитого Навашіна та переслухала кілька осіб. Сиз Троцького Седов заявив, що не знав Навашіна.

Адвокат вдові по ген. Кутепові Кампінкі заявив, щоб відновити слідство у справі схоплення Кутепова, якщо би при додержанні додержки убивства Навашіна вийшли на яву якісь подробиці про ту загадкову подію зперед 7-ох літ.

На вістку про вбивство Навашіна Троцький заявив, що боїться за життя свого сина, який

також живе у Парижі. Навашін згинув тому, що за добре знав тло московського процесу.

Убивство дуже загадкове. Коло тіла Навашіна найшли револьвер з вистріленими набоями, тимчасом Навашін згинув від штилету; крім того коло тіла лежали якісь збиті окуляри. Недавно зголосився до Навашіна якийсь чоловік і заявив, що він помилився щодо особи, бо хотів бачитися з іншим Навашіном.

Причину вбивства вряже більшість часописів з московським процесом. На думку „Репюблїк“ (у якій співпрацював Навашін) його вби-

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Мороз і грипа прийшли до нас.

Равом із незвичайними морозами прийшла до нас і грипа. Вже від кількох днів у пресі багато про неї. Щоправда цього річчя епідемія грипи не дорівнює давнішій, але всеж представляє доволі велику небезпеку. Цього року епідемія вийшла з Англії і Німеччини, поширилась на сусідні краї, передовсім у Польщі наперед грипа заатакувала ніс. У Польщі наперед грипа заатакувала ніс. У Польщі наперед грипа заатакувала ніс. У Польщі наперед грипа заатакувала ніс.

Епідеміологічний комітет Ліги Націй записав випадки смертельного ходу епідемії. В Англії тижнево є від 90—300 випадків смерті від грипи, в Німеччині за тиждень 512; в Голландії, Данії, Скандинавії, Франції і Італії.

ЯКЖЕ БЕРЕГТИСЬ ГРИПИ?

Щоправда "Діло" вже при першій появі епідемії грипи помістило комунікат санітарних

органів Львова у цій справі, однак не шкодить пригадати деякі ради. Тому, що грипа — це заразлива недуга, треба оминати більших зборищ людей, як кіна, театри, каварні тощо. Щоби запобігти грипі, треба теж часто мити руки і полокати горло розчином квасу борогового, калігиперманганік, окисненої води, тощо. При перших проявах недуги (болі голови, катар віддихових доріг, наглий початок гарячки, дріжжя, загальне ослаблення), треба пожитися до ліжка. Заживати 3 рази денно аспірину, хініну, пити багато гарячих пливів, віджигатися посильно. У дітей та у старших часто може прийти до ускладнень, як ослаблення серця, запалення легенів, нирок, мізкових опон, ревматизму, тому ліпше віддати їх під опіку лікаря.

По виділенню грипи, себто по спадку гарячки до норми (36°—37° Ц.) повинен вилікуватися ще шануватися, не виходити пару днів на двор і оминати нового зараження.

На щастя у нас грипа проходить лагідніше і у легкій формі, ніж на Заході. Метеорологічні комунікати подають, що морози небагато пройнуть, а з ними, можна сподіватися, мине і грипа.

Боротьба з божевіллям.

Останніми місяцями психіатрія дістала в нас новий могутній лік — інсуліну. Цілий ряд випадків умовокових свідчить про її міць. Люди, що потрапили у хвилі божевілля, могли повернутись до суспільного життя, побачити світ розуму. Найсильніше ділення виказали інсуліна спеціально у т. зв. схізофренії.

Інсуліна — що її відкрили у 1922 р. канадці Бантінг і Бест — відома як єдиний лік для хворих на цукрицю. Впорскування інсуліну зменшує у діабетиків надмірну кількість цукру в крові і обнижує тиск крові. Інсуліна — це гормон, що його виділяє червонозлизниця просто до крові, — у людей і тварин. Коли до організму впровадити великі дози цього гормону, то наступає важкі прояви недоцукрення крові, т. зв. інсулінова неспритомність.

В останніх часах почали пробувати лікувати інсуліном деякі умови недуги, а передовсім схізофренію, для якої досі не можна було найти ліку. Схізофренія — це умова недуга, що випливає у молодих людей у віці 20—40 літ. Вона характеризується розладом цих душевних складників, що творять "я" людини. По малім вибуху недуги недужий втрачає волю, в нього тупіють почуття, пропадає критичне відношення до оточення і утрата контакту з ним.

Сама недуга починається якимись привидами та галюцинаціями під впливом різних поглядів; часто виступає манія, що хорого хтось переслідує (агенти, більшовики, жида тощо) чи тортурують (якісь магичні сили рідною чи іншою дорогою).

Давніше і то ще недавно, пробували цю недугу лікувати так само як поступовий пара-

ліж, на тлі сифілісу, заціплюванням маларії і високою гарячкою, або штучно зашпеленим тифом, але це не дало добрих вислідів.

Всеж лікувати духове розладдя можна лише тоді, коли в умовах недуги є добрий фізичний стан, спеціально здорове серце, нирки та легені. Спершу починають впроскувати малі дози інсуліну, потім шораз більші, аж допроваджують недужого до стану неспритомності і агонії.

В таких станах тримають його 3—4 год., а потім цей стан, що полягає на недоцукренні крові, переривають, подаючи недужому чай з цукром.

Віденська клініка, що перша почала лікувати таке розладдя інсуліном, має добрі висліди, бо 70 проц. повного видужання у свіжих випадках, лічених зараз по вибуху хвороби.

У старих випадках висліди лікування є вже гірші, бо дають лише 46 проц. вилікування чи поліпшення.

До лікування інсуліном надаються головні схізофреніки з привидами, та маніями. Гірше реагують на неї недужі остовпілі та отупілі т. зв. кататоніки.

Лікування інсуліном є дуже трудне і небезпечне, тому лікарі ставляться до нього з резервом. Однак воно покищо єдине, що дає висліди, тому має цілком певну будучину; вже тепер у деяких містах існують т. зв. інсулінові стації, зорганізовані спеціально для осіб з душевним розладдям.

Є це безсумніву великий крок медицини у дослідках умовних недуг, таких таємничих і важких для лікарів.

Б. Г.—Я.

З китайської медицини.

Від давен-давна, ще з часів перед Христом, в Китаю лікують сухоту товченими сверщиками. Їх сушать, товчуть на порошок і мішають із солодким сиропом. Цим ліком зацікавилися європейські лікарі, і ось недавно у Пастерівському інституті в Парижі покінчено дослід на даних китайських сверщиками. Їм впроскувано дуже сильні дози туберкульозних бактерій т. зв. найзлосливіших. Однак бактерії нічого не шкодили сверщикам, зате самі гинули.

Під мікроскопом побачили лікарі, що білі тільця крові сверщиків т. зв. лейкоцити по-

жирають бактерії і розпускають їх у своєму нутрі по 30 мин. Щоправда білі тільця крові всіх організмів мають такі протибактерійні здібності, однак у лейкоцитах крові китайських сверщиків вони значно сильніші і спеціально сильно звернені проти бактерій сухот ("Коха").

Про факт, що та велика лікувальна сила крові китайських сверщиків була відома китайським лікарям ще перед Христом, свідчить також про висоту китайської культури у давніх віках.

Бензина просто з землі.

Знаємо всі, що бензину втворюють очищуючи ропу. Чистішим і легшим продуктом ропи є нафта, а найчистішим і найлегшим — бензин.

Недавно часописи паризького промислу подали сенсаційну вістку про викриття поклади натуральної бензини на Кубі. Терен натуральної бензини лежить у середній частині

острову, в долині Мотембо у провінції Санта Клара. Тепер експлуатують простір ок. 5 км довжини, що є лише частиною бензинодайного герену.

Видобута з землі бензина є легка і прозора і надається відразу, без ніякої переробки до використання, як паливо для самоходних і літальних моторів. Властивий тягар цієї бензини

0,620—0,700 (при тягарі води 1.—). Повстання натуральної бензини пояснюють згушенням газових частин якогось спеціального гатунку сирової ропи.

Поклади натуральної бензини в Мотембо мусять бути дуже багаті, бо бензина дотепер не вичерпується. З першого шибу, викопаного у 1926 р., черпають щодня незмірно ок. 250 кг. У часі двох останніх років викопано там ок. 30 шибів, що дають від 280 до 870 кг. натуральної бензини кожний.

За два останні роки видобуто там яких 16 тис. кг. тон натуральної бензини. Ясно, що вона є дуже дешева в порівнянні із звичайною бензиною, переробленою з нафтової ропи.

Поклади натуральної бензини лежать неглибоко, бо на 65—420 м. — Як бачимо, у природі нема багато нового; люди втворюють бензину щойно недавно, природа-ж зробила це багато давніше.

СЕРЦЕ — МОТОР ЛЮДИНИ.

Серце — оспіване поетами як осередок почуттів і любови є найбільше працюючим органом нашого тіла.

Коли людина по праці має заслужений відпочинок, то серце задовольняється лиш скромною перервою між одним і другим ударом. Серце — це мото-помпа, що гонить по нашому тілі життєдайну кров, яка кожний клітині приносить поживу та кисень до віддихання. На мінуту перепомишує серце 6 літрів крові. На день 10.000 л., за рік 3,5 млі, а нитр за 70 літ 250 мільонів літрів, якими можна виповнити невеликий став. У дорослої людини серце "бе" пересічно 70 раз на мінуту, у немовлят ок. 140 на мін., у дитини 90. Частість ударів серця збільшується при праці і піднесенні температури.

Пересічно серце бе ок. 100.000 раз денно. Його праця рівняється праці 1/375 механічного коня.

З цього видно, яку велитенську працю виконує наше серце без огляду на свої малі розміри. Величиною серце відповідає менш-більш стисненому пастушкові даної особи.

Нарушена праця серця спричинює важке ослаблення праці організму, тому навіть малих проявів ослаблення чи захворювання серця не можна легковажити.

БУРШТИН — ЗОЛОТО БАЛТИКУ.

В прибережних пісках і у пісковітні дні Балтійського моря є чимало бурштину. Бурштину — це живиця давніх шпилькових дерев, що спієкліла перед віками дримає на морських дні і у прибережних пісках Балтики. Останніми часами бурштинуві виробники знову приходять до моди, тому тепер дуже інтенсивно шукають за цією чудовою живицею.

Найбільше знаходять бурштину у східній Прусії — між куронським і висляним заливом. Там на просторі ок. 500 кв. км. у глибині до 42 м. знаходяться поклади бурштину такі багаті, що у 1 м. землі знаходимо ок. 1—2 кг. бурштину. Експлуатація бурштину є державним німецьким монополією. Річно добувають ок. пів млі. кг. Зерна добутого бурштину є різної величини, барви, чистоти, прозорості, так що лише 20 проц. матеріалу надається до фабрикації різних люксових предметів, а 80 проц. — це відпадки.

Тепер роблять з цих відпадків бурштину посуду до переходу крові, добутої з трансмісії. Також топлять бурштину, одержуючи таким робом олії, кваси і живиці бурштинуві, що з них роблять лак. Сирій бурштину коштує 3—4 марки за кг. Із простору 500 км. кв. знайдено дотепер всього 5 км. Хемічно перероблений бурштину використовують в деревній промислі замість шеляжів, а з домішкою штучної живиці до фабрикації устатків до папіросів.

ВЖЕ НЕ БУДЕ ЖОВТОЇ ПРОПАСНИЦІ.

Жовта пропасниця — це одна із тих недуг, що утруднюють білим людям життя у тропічних краях. На неї дуже наражені білі, що перебувають у гарячих краях, особливо там, де є багата і комарі. Та недуга дає великий процент смерті. Тому справжнім добродійством нехай є нововпроваджена метода лікування жовтої пропасниці сироваткою Лєгре. Цю сироватку виготовляють з крові хорого на жовту фебру. Кров перепускають через мозок мии через що вона мішється з його білковими субстанціями. Так зробленою сироваткою лікують ту недугу, а впроваджена алопопом, хорчить їх від неї.

Ця сироватка прикладена до жовтої пропасниці знищує її цілком і усуне одну з найважливіших перешкод колонізації білими тропічними краями.

СТОРИНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Пам'ятник шпигунки.
Тайна, яку довго скривали.

Одного ледяно-холодного березневого ранку лийшли в одному сторому домі на Монтмар в Парижі якогось гуляку Ревельона, який займав від кількох місяців у цьому домі прегарну квартиру, мертвого. У випорожненій аж до дна пляшці з вина найшли сліди дуже сильної отрути, що промовляло за злгодом, що Ревельон упав жертвою вбивства. Монсіє Ревельон, який займав на першій поверсі дні розкішно улажнені кімнати мав славу багатого парубка, який веде марнотратне життя і не журиться ніколи грішним. Його мешкання відвідували дуже часто різні гарні жінки, з якими монсіє Ревельон спивав нерідко аж до білого ранку шампаня. Кількох свідків знало, що перед тижнем чули з його кімнати галасливу сцену сварки і від цієї пори раптом змінився спосіб життя Ревельона. В шуфляках його бюрка знайшли дуже багате листування, на підлозі подертий білет, в розі біля печі знайшли легко ушкоджену жіночу ручну торбинку зі срібним монограмом „Л. Д.“ Позатим не було нічого, за що могло б слідство заціпитись, щоб відкрити вбивство.

СЦЕНА У ТРУПАРНІ.

Трупа нещасного Ревельона відставили до трупарні. Цілий Париж говорив про це вбивство але ніодня чоловік не прийшов до морги, щоб пізнати трупа і признатись до кривавництва.

Виринуло тепер нове питання, яке почало турбувати поліційні чинники: „Ким взагалі був добродій Ревельон?“

Загадка смерті цього чоловіка ще більше запуталась і кримінальний вузол годі було розв'язати. З листів найденних у кімнаті вбитого годі було шонебудь довідатись. Писали різні лані з товариства про свої почування про свої уподобання, знайомості, але все, за чим шукала поліція листи промовчували. Убитий був очевидно, незвичайно обережний і ніодня з багатьох пахучих листів повних любовних почувань прегарних парижанок не мав нішої адреси як „посте restante“.

Всі знайомі вбитого були без сумніву лантими з товариства, так, що слідство в таких умовах було не тільки важким але й дискретним завданням.

Але негайно після цього злочину вибухнула нова сенсація. Напередодні вбивства пропав без сліду відомий париський нотар Франсоа Ф. та ніхто не знав куди він подівся. Жінка загубленого, яка не мала нішої релі, як шукати його в морзі, впала зі страшим плачем перед шклянкою скринено, де лежав виставлений на прилюдний показ монсіє Ревельон, на колінах. Давня, жахлива схожість покійника з нотарем приголомшила нещасну жінку. Негайно визвала свого брата, який також пізнав в убитім без ніяких сумнівів свого шуріна, що про його подвійне життя досі ніхто нічого не знав.

ШПИГУН ЧУЖОЇ ДЕРЖАВИ?

Слідство почало розвиватись чинмаз пивидше і приносило шораз якісь нові несподіванки. Одному з визначних поліційних урядовців спеціалістові-графологові попали в руки листи з підписом „Люсіла“. У підписі цієї жінки були на око майже незмітні схожисі, над якими до-свідчений урядовець почав глибше пригадувати. Так не пише ніколи закохана пересічна жінка, цей підпис може походити тільки від жінки, яка холоднокровно крізь найбільші небезпеки зміє перейти. Кілька хвилин пригадував собі урядовець і раптом... „Люсіла“... Чи не була це найславніша тайна агентки, найвідважніша жінка Європи? В такому випадку монсіє Ревельон був безсумніву шпигуном чужої держави. Його подвійне життя, фальшиве прізвище, марнотратність і заанскока як він нотаря життєва стопа скривлювали ці алогати. Але куди ділись дипломатичні папери, що за них елегантний гуляк віддав своє життя?..

В бюрі тайної служби не знали про цю справу нічого. Визначна шпигунка вийшла передучора за кордон. Порівняння різних почерків, що їх знайшли в кімнаті вбитого з почерком агентки не дало ніяких вислідів. Бо агентка зміла по мистецтву змінити свій почерк. З всіх позначок сподіювалось чим раз більше підозріння, що нотаря, який він подвійне життя, вбила відома агентка як злочинного злочинця. Щоб цієї справи не розголошувати рішуче відала зникнути цю справу при закритих дверях.

Підозріння у вбивстві агентку відстикали негайно зі закордоню до Парижа і переслухали. Непорочно холодна і спокійна стояла вона підчас допитів і давала зрівноважені відповіді про добродія Р.

— Чи добродій Р. займався, на вашу думку, шпигунством? — питав отаман начальника штабу.

Гарна шпигунка здвигнула без ніякого зацікавлення раменами. Дипломатична агентка, дама в повній значині цього слова стояла як вилита з бронзи перед бюрком отамана, який переслухував її. По її личку спливав ясний сміх електричного світла так, що старшина, який сидів у тині, міг докладно приглянутись найменшому порухові найніжнішого м'яза на її гарнім личку. Старшина подав їй клантик роздертого паперу, маленький рожевий білетик із кімнати вбитого. Найсильніша позначка! Якщо нічого не ворується в душі цієї незбагнutoї жінки то це буде найкращим доказом, що вона не брала ніякої участі в цій афері. Зрадить, чи ні?..

Майже незаметно роздулися ніздря шпигунки, а її темні очі стали ще чорніші... але її голос звучав далі ясно і спокійно:

— Отже?... кинула вона питання й поклала знеохоченим рухом рожевий білетик знову на бюрком.

ЖМУТ ЛИСТІВ.

Всі обставини таємничої смерті на Монтмарі плутались шораз більше у дивну, таємничу загадку. Чому тайна агентки, яка мала підтримку найвищих військових кол. яку знала половина Європи, яка неодного залюбленого старшину обкрутила собі довкола пальця, не признавалась до ніякого знайомства з небіжчиком.

Чи не знала вона багато більше про тайні ходи цього чужого шпигуна, як воно спершу здавалось. Мовчавка цієї таємничої жінки була штучна... і стагата на неї нове важке підозріння... Генеральний штаб доручив негайно перевезти несподівано в її мешканню ревізію.

Ревізія відбулась у ранішніх годинах. Служниця повела старшину до будуару своєї пані і одні зі старшин увійшов ненадійно до кімнати. Гарна шпигунка, яка нерідко і неодному старшині холоднокровно принесла смерть, яка у своїй професії була завжди готова на найбільші несподіванки, яка виглядала у ранішнім освітленні як незбагнута Сфінкс, сиділа біля печі і кидала з великого жмуту паперів лист за листом, до розпаленої печі. Її личко горіло, а очі блищали... Старшина, який ненадійно увійшов до будуару, прискочив до неї і швидко відібрав їй решту листів.

НЕЩАСЛИВА ЛЮБОВ.

Злочинниця була заскочена на гарячій ділі і слабо протестувала. Перший раз заблистіли в очі цієї твердої як сталь агентки сльози...

— Приказ генерального штабу! — заявив їй старшина, оправдуючи свою ненадійну присутність. Ситуація була для нього самого неприємна... На долівці лежала прегарно оправлена книжечка, яка впала шпигунці з колінь. Коли один зі старшин швидко її підніс, агентка гірко захлипала.

Це був її пам'ятник. Такий, що в ній звичайно люди записують собі різні переживання і пригоди. На одній сторінці під датою „15. лютого“ стояло: „Я була з Р. в Боа. Він дошкунував мене... Який він вередливий! Чому я не можу його покинути?“... На іншій сторінці: „23. лютого“: „Він безсердечний пинік... джигун... гірший від Касанови“. Відтак схвальованим несправданим письмом „Не можу стерпіти довше щоб він мене так зневажав!... Пляшка приготувана на всякий випадок“.

Такий був ключ до цієї запутаної загадки. Не було сумніву, що славна шпигунка, яка неодному обкрутила голову закохався, і то безнадійно. Трапила коса на камінь. Видно, що з розпущки, не бачучи іншого виходу вбила свого коханого зі задрості.

Генеральний штаб доручив задержати в цій справі якнайбільшу тайну. Прізвище відомої і славної шпигунки тайної французької служби не можна виявляти на звичайнім кримінальнім процесі. Молоду таємничу крсуню судили зовсім тайно. Вона мала щастя до милосерних суддів. Французи завжди мають дуже м'яке серце і вирокумня для нещасливої любови, яка штовхає закоханих в обійми злочинцу...

УКРАЇНСЬКА

СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ

АЛ. КУШИКА

Львів, вул. Скарбівська ч. 28.

Тому цілу справу заточували у Франції аж до недовна і шойно тепер, коли скінчилась кара гарної французьки, справа дісталась до преси.

ЖІНКА ЛОВЦЕМ ПЕРЕЛ.

Недавно вийшла у Сідней заможна молода фармера прегарна дівчина на імя Мавд Бендерсон. Про її подружжя писали всі австралійські часописи. Мавд Бендерсон мала славу найкрасивішого і найметкішого лова перел. Її одяг — це намисто, якого вартість оцінюють в кілька мільонів і складається з прегарних перел, що їх Мавд добула сама з морського дна. При кожній своїй підморській виправі ризикувала життям, пережила вона підчас жахливої зустрічі з восьмипалом. Підчас своїх розшуків за перлами натрапила вона на затоплене човно напів затрапила на потвору, яка схопила її своїми щелепами, але тому, що дівчина була у односторонній боротьбі, безпосередно не грозило їй небезпеки.

Одначе, коли дівчина-мурець глянула на потвору мусіла зібрати всі сили, щоб не змилувати, що означало би її смерть. Разом із потворою видобулась вона на верх. Коли її витягнули на чердак, дівчина впала без чуття.

Своєю подружці мусіла вона прикрити це закине раз на завжди це небезпечне ремесло.

ЗОРЯ

ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА І СКАу Львові, вул. Кордецького 30
Тел. 26 0-04. ПКО 503.881.поручає власні виробы найкращої якості:
ПАСТУ до взуття „Елегант“ терп. і вост. у м'як.
краскахПАСТУ до взуття „Елегант“ люкс, в тубах у м'як.
краскахПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеру
ючу і фарбуючу)ВІСК до підлоги — СИНКУ до білизни помийної і
коронулу — ШВАРЦІ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до
шкір — ВІСК пенський — СМОЛУ швейську чорну
і білу — МУХОЛАПКИ.

2732 56-2

ІНСТИТУТ ВОРДА

Не тільки живітські студенти з Польщі і інших держав мають клопоти з недостатком трупів до анатомічних студій. Тамі теж клопоти має тепер американський „Інститут Ворда“, який творить частину рочестерського університету. „Інститут Ворда“ — це єдине у своїй релі заведення, яке займається препаруванням трупів всіх сотворіння, починаючи від чоловіка, скінчивши на найменшій гризуні. Клієнтам інституту розкинена по цілм світі, це: школи, університети, наукові заведення, учені, аматори і т. д.

Головною спеціальністю інституту, який не підставі свого статуту не може заробити грошей, тільки віддавати свої виробы по зазначених коштах — це людські шкелети. Але тому, що в залучених державах не вільно продавати трупів із трупарень, інститут купував трупи в Європі, головню в Світах. Одначе і там неможливо заборонили продавати трупи (мабуть з причин гіперпродукції не оплачується вже Світом інтерес). Тепер розіслав інститут знову своїх агентів по цілій Європі, між іншим і до Польщі.

— 0 —

ОСТРІВ РОБІНЗОНА КРУЗО

Одинокий острів у південній частині Індійського Океану Тристан да Кунія, куди підставі Данила Дефо, попав після розбиття корабля Робінзон Крузо, лежить далеко від людських шляхів і кораблі заїжджають дуже рідко. 28-го лютого п. р. має туди заїхати англійський кружляк „Карлей“, який завезе мешканців на тім острові 150 мешканців. Англії острів є жінка Френсіс Ренето. Англії постійно підлягають спадковими Робінзон Крузо і в Англії вже віддавна існує „Фонд острів Тристан да Кунія“. З цього фонду купують мешканцям різні потрібні прилади і товари, що мешканці острова ждуть на приїзд корабля як на спасення. Тому рік острів віддавна лідирує підводна долка.

Хто має утримати дороги?

ДИСКУСІЯ У КОМУНІКАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ СОН-МУ ТА ВИСТУП ПОСЛА Г. ТЕРШАКІВЦЯ.

В дні 25. січня 1937. р. комунікаційна комісія розглядала проект закону про будову й удержання публичних доріг.

Предложений закон має на цілі в першу чергу урегулювати одноцілу господарку і дорогову адміністрацію на цілому терені Подільці. З усіх інших точок законопроекту найважливіша та, що каже, щоб із 20.620 км. доріг у 4-ох галицьких воєводствах, що їх досі удержувало з державних фондів, 10.940 км. доріг перекинуто на плечі воєвідської і повітової самоуправи. На засіданні комісії взяли участь міністр комунікацій п. Ульрих, віцеміністр Пясецький з вищими урядовцями, а з міністерства внутрішніх справ віцеміністр Корсак.

Реефрент пос. Де-Тун вніс чимало поправок, незалежно від поправок членів комісії. Від УПР промовляв член комісії пос. Тершаковець, вказуючи на нерівне трактування у предложенні проекту наших земель у відношенні до центральних і західних воєвідств, а також на тягарі, які новий проект накладає на самоуправу, яка вже нині не всилі нести їх. В цій справі ставить відповісти внески і поправки до закону. В першу чергу поставив засадничий внесок, а саме, щоби з огляду на велику кількість поважних поправок, внесених референтом і членами комісії, відіслано проект назад до міністерства комунікацій з тим, що після розгляду всіх поправок міністерство комунікацій внесе новий проект закону. Рівнож і інші члени комісії, а саме представники Познанщини, Полісся і Волині висказувалися за поправки до проекту.

Проти внеску пос. Тершаковця ніхто з членів комісії ані референт не виступали, зате виступив міністр комунікацій, який заявив, що внесок пос. Тершаковця на ділі відкладає цей проект до осені, хоч цей проект має вже за собою працю двох літ. Міністр згідний є на вибір підкомісії, котра розгляне всі внески і поправки референта і членів комісії та предложить знову повний комісії. Тому, що внаслідок внеску пос. Тершаковця зродився посередній внесок і вибрано підкомісію з 9-ти членів, пос. Тершаковець свій внесок відіслати проект до мін. комунікацій, відкликав.

Підкомісія зазнайомившись з внеском і поправками, збереться з початком лютого. Один із засадничих внесків пос. Тершаковця звучить: „Щоби всі дороги на терені львівського, тернопільського, станиславівського, волинського і польського воєводства, котрі досі удержувало з державних фондів та котрі згідно з новим проектом мають бути за 5 літ передані на кошт воєвідської і повітової самоуправи, перенести до категорії ч. 1., себто на удержання з державних фондів, як дороги державні“.

ПОВІНЬ В АМЕРИЦІ.

ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ.

НЮ ЙОРК, 27. І. ПАТ. На основі урядового звіту число смертних жертв повені дійшло до 345, число бездомних 750.000 людей. Шкоди від повені обчислюють на 350 міль. доларів.

Голова американського Червоного Хреста, адмірал Грейсон заявив, що на негайну допомогу для пошкоджених від повені в 11 стейтах треба найменше 10 мільйонів доларів.

НЮ ЙОРК, 27. І. ПАТ. Число жертв вилливу ріки Огайо росте з кожною годиною. В самім Люїсвілі померло від п'ястостей 200 осіб. До цього міста привезли літаком ліки і перевізочні засоби. Мешканці долини Місісіпі зміцнюють береги деревляними засіками і мішками піску.

ДОПОМОГОВА АКЦІЯ.

НЮ ЙОРК, 27. І. ПАТ. Розлиті води рік Огайо і Місісіпі загрожують тепер містам і селам стейту Тенесі. У всіх містах, положених на берегах Місісіпі в долиньному бігу ріки, пороблено приготування до евакуації мешканців. В шістьох північних стейтах, що потерпіли з причини повені, стан води почав опадати. Шкоди від повені перевищують 300 мільйонів доларів.

Рувельт, який пильно стежить за рятуковою акцією, зажадав, щоби кредити, признані конгресом на боротьбу з безробіттям, призначити негайно на підмогу для тих, що потерпіли від повені. Число евакуованих з околиць, навіщених повню перевищує 700.000 осіб.

Сотик дай на Рідну Школу,
А поліпшиш власну долю.

РАДІОПРИЙМАЧІ
ФІЛІПСА на догідні сплати для української клієнтелі лише в українській фірмі
„Е-сонт“
Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30

Пятаков і товариші перед судом.

У вівторок, у 4. дні московського процесу підсудні Строїлов і Штайн зізнали, що змовники з Кузбасу разом з німецькими спеціалістами, що були агентами німецької розвідки, змагали до дезорганізації совітського промислу.

Щоб викликати ворожий настрій серед совітських робітників до совітського устрою, вони створювали ліпші умовини праці для чужинецьких робітників. В копальнях Кузбасу панував цілковитий організаційний та продукційний хаос, а в деяких копальнях вугля траплялися часто катастрофи, в яких гинули робітники. Все те було роблене планоно.

Підсудний Норкін зізнав, що в Кузбасі за-трачували капітали в підприємства, які рентувались найгірше, та що за ввесь той хаос і крах винуваті троцькісти.

Підс. Лівшиц признався, що він вів дезорганізаційну акцію на залізницях, спричиняв залізничні катастрофи та кермував розвідкою для Японії, якій він видавав тайні документи.

Підсудні Князев і Турок заявили, що вони від японської розвідки дістали 35.000 рублів.

Лівшиц заявив, що за поганій стан совітських залізниць винуваті змовники.

На судейському столі появилися матеріальні докази вини: щоденник інж. Строїло-

ва, з якого виявляється, що він був у підозрі-лих взаєминах з німецькими спецами; далше два нотеси Строїлова з приватними німецькими адресами та урядова німецька телефонічна книжка на підтвердження правдивості цих адрес, крім того світанки німців, з якими позна-йомились Строїлов і Шестов.

Зізнання Ариольда не мали ніяких цікавих моментів. Він пристав до змовників тому, що сподівався, що вони дійдуть до влади. Ариольд був виконавцем двох невдалих замахів на Ор-джонікідзе і Молотова. Зізнання Ариольда про ці заходи роблять неповажне вражіння.

ІІ. ІНТЕРНАЦІОНАЛ В ОБЛИЧЧІ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

Французькі соціалісти прикро вражені мо-сковським процесом, хоча стараються оминати напруження з комуністами. На пропозицію ви-слати до Москви комісію, що слідувала би за ходом процесу, президія ІІ. Інтернаціоналу відповіла, що це неможливе, навіть колиб уряд СССР її впустив, бо слідство було тайне, а в 5. день після його покінчення почався процес. Лідери ІІ. Інтернаціоналу висловлюють побо-ювання, щоби у теперішньому московському процесі не було смертних присудів.

ХЕМІЧНА АНАЛІЗА ВИКАЗУЄ, ЩО
ПАПЕРЦІ І ТУТКИ
(ПОВНОВАТКИ)
„КАЛИНА“
є найліпші і найздоровіші!

МАЯЧЕННЯ ПРО КРИВДИ ПОЛЯКІВ.

ЗАЯВА ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧА.

В соймовій бюджетовій комісії, яка роз-глядала у вівторок 26. ц. м. бюджет міністер-ства хліборобства, промовляв теж пос. В. Це-левич. Він заявив, що нормалізацію польсько-українських взаємин утруднює саме політика міністерства хліборобства супроти українського населення, головню колонізація українських земель зайшлими колоністами з корінної Поль-щі. Тому українські послы будуть голосувати проти бюджету міністерства хліборобства.

Пос. Остафін, відповідаючи послам В. Це-левичеві і З. Пеленському заявив, що при пар-целяції в Галичині діється кривда не українцям, але полякам (?). Запевняв, що від 1919 до 1934 р. перейшло в руки українців шляхом добро-вільної парцеляції понад 220.000 га землі, і що польський стан посідання землі зменшується.

По довшій промові мін. Понятовського промовляв ще референт пос. Камінський, який полемізував з висновками обох українських послів. Доказував при допомозі відповідних цифер, покликуючись на урядові джерела, що в Галичині м. р. римо-католики продали 15.593 га, купили 11.023 га; греко-католики продали 10.737 га, купили 15.235 га; в 1934 р. римо-католики продали 14.648 га, купили 10.942 га; греко-католики продали 9.868 га, купили 13.696 га. Отже на думку референта саме поляки повинні бити на алярі. Одночасно заявив, що на українців упале відповідальність, якщо в Гали-чині дійде до якихнебудь полій.

Комісія прийняла бюджет міністерства хлі-боробства з поправками голосами всіх поль-ських послів проти одного (пос. В. Целевича).

НОВИНКИ.

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дур-делла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Початок викладів 15. лютого ц. р. Про-спекти безплатно. Додаткові Курси лінійного масажу тіла і руханки. 939-10

— Найсолідніші футра тільки у Юліана Глу-невського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. Найпевніша ласката гроша.

— Машини до писання і до шиття всяких сис-тем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизіяна напруга машин всяких систем пору-тає Юліан Ломага — Львів, ул. Валова 11. Од-нока українська фірма в тій ділянці. Наука пи-сання на машинах. 111-115

— Мистці Марія Дольницька і Отто Нед-баль починають для 1. лютого 1937. в Міському музею артистичного промислу, вул. Гетьмай-ська 20, курс мистецької емалі і мистецьких виробів в металі. Обсяг курсу: Наука про ма-теріяли, про емалеві техніки (малювську і юви-лерську), технічне опрацювання емалі в присто-суванні до декоративної оздобы (бранзолети, на-шійники, конфекційні оздобы, касетки, яшчички і т. ін.). Техніка мистецьких виробів з металю (цизелювання, роботи куті, толочені, роботи для реклямового вжитку, роботи комбіновані з металю і емалі). Оплата місячна 15—20 зол. окремо 5 зол. на матеріяли. Зголошення при-ймає АНУМ, Львів, Чарнецького 26/ІІ., те-255-26, між 1—3 год. щодня (п. Я. Музикова). 175 2—

— Люди без болю. Як гарно було б не знати болю! Не знали б люди голови, мігрени, іσχіасу. Дійсно — життя було б краще. Але є люди, що приймають терпіння з резигнацією і не пробують навіть побороти його. Однак як легко можна нині охоронити від болю! „Баер“ створив аспірин, що рятує від терпіння. Тисячі тисяч людей знають це. П діляться проти болю, а інші зовсім неспроможні працювати. Баер дозволяє собі надати стільки гарних годин життя. Завдяки Аспірині можна легко стати в ряді людей, що не знають болю.

Дописи.

Львівщина.

06.09.2020.

Що даш Рідній Школі нині,
Те даєш своїй дитині!

СТАНІСЛАВІВ.

3 життя Бельведеру. Черговий виступ драм. сек-ції „Прогресу“ мусив закінчитися знову до невдиху. Виставлена мн. неділі ревія показала, що гурткові бракує доброго проводу, що відбивається на слабому рівні. 8 поодиноких точок на повне 8 підлягають при-значенню заслугує лише „шабасішка“, а зяві анематич-ним була Тося Фурікевичівна. Йосифський як П парт-нер був теж добрий. Скотчі назавгал слабо виконалі в тематичності. Найліпше ще вираз скотчі: „Забудь“. За-че такі скотчі, як „Шуропанка“ абсолютно не повинні знаходитись у репертуарі драм. гуртка „Прогресу“: Доско верографією можуть вони образити публіку. Некий у монолозі був Йосифський, як прийняв анемат. Назавгал ревія слаба підготовка, а вже просто не-стерпі були величезні перерви між точками, чого в ревії не смі ніколи бути. Світлий, як заповідач, непо-трібно перепопівдав зміст кожної чергової точки, посто-янно досить свободний. Декоратори Бабін дуже гарні і зокре у великій мірі рятували ситуацію. Публіки пов-на зала.

Б. Л.

Б. Л.

Що Рідна Школа приймає —
Страницею повертає.

РОЖНІТІВЩИНА.

Нова станиця. Заходом кількох громадян Рожніто-
ва, зокрема повного ініціативи п. Яр. Ковалю, відкри-
то у Рожнітові цукорню з чайнею п. н. „МАТ“. Брак
її давно вже давався відчувати в Рожнітові, яке не
має ні касина, ні взагалі розвиненого товариського
життя. Тому слід сподіватися, що наше громадянство
з Рожнітова й околиці підтримає як слід цю нову ста-
нцію.

БОРОХТА.

„Довбуш“ у Ворохті. Перед Різдвом у наліцію тих місцеві гуцули у чл. „Лісовити“ виставу „Довбуш“. Початок вистави оголосила (крім афіші) гра на трембі, між Нар. Дому, а голос трембіти повівся по цілій Ворохті в місячну морозну ніч. На виставі було 14 осіб; гуцули повинтукували старі капелюхи, старіші гуцульські містолі, різні старовинні дерев'яні начиння на зоду й напички і т. і., все те, чого брали ще їх прапращади. Вистворили вони в усьх потрібних час Довбуша з цілою його обстановкою. Гра надобре Олександр та інші діти. Це вже другий раз дали вони лише власними силами „Довбуша“ у Ворохті. Добре було, коли ця гуцульська група дала „Довбуш“ в інших місцевостях і містах (Станіславові, Корості, Ситстві, Політці і т. д.).

M. M.

(Велика зала. Під стіни, тримаючись за руки, тісно стоять чекісти. На кожній стіні портрет Ворошилова. Діється в р. 1940).

дено одинацять поштових німецьких значків! Листів не знайдено. Ви не будете настільки на-

ли вже змагатись своїм знанням і досвідом служив
рідній спортивній справі, як спортові судді. С.

Цезарь Мамалига.

Цезарь Мамалига.

ГЛІВКА

Львів. Краковів — Погонь 3:1 (0:1, 1:0, 2:0). Молодіжні міжнісцькі змагання відбулись при 30 ступенях морозу. Судювали пані Соколовський і Равіт. Глядачів коло 800.

ЖУРНАЛИ.

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ під редакцією проф. Миколи Мельника. Випуск VI. У Львові 1934 р. Накладом і з друкарні Наукового Т-ва ім. Шевченка. Стор. 42, ф. 8^е. Взято: Володимир Бригідер: Липові акації в Станиславові. — Юрій Полянський: Мануни дрісесових глини у Валлях над Сяном. — Теодор Фотинюк: *Erythronium dens canis* S. на Олізлі.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх
Львів, 15. січня 1937. Р. VI. Ч. 2. 3міст: День 22. січня

1919 року в Києві. — Лев Ясінчук: З української фарми в Америці. — Призначайте облігачів Рідніа Школі

— Відозва Гол. Управл. Р. Ш. — Конгрес учительства на Закарпатті. — Д-р Я. Ярема: Вік буянни. — Педа

III. — Удільний З'їзд у Львові. — „Новий Час“ — Рід

— На териністому шляху: Шкільні гаради на україні

Із цього сел. — Сільсько-Господарська Іншіліопе
дія. — Д-р Стефан Фодак — незрозум. — о. О. Фанс

вич: На підмогу Рідної Школі. — 3 життя Рідної Шко-
ли. — Рівні вісти. — Додаток: Д-р Я. Ярема: Україн-

ска духовность в II культурно-исторических периодах.

Національним ідеалом українського народу переймається дитина тільки в „Рідній Школі“

Тому підтримаймо її змагання в її другому
півстолітті!

Дополнение

В. Чехович, М. Косович. Прага: Прогрес, 1971.

своем адресе, бо написавший до Вас лист перестал

